

Для покращення наявного зараз становища якнайшвидшого ухвалення потребує проєкт Авіаційної транспортної стратегії на період до 2030 року, відповідно до якої можливі шляхи розв'язання існуючих проблем у сфері безпеки авіаційного транспорту. Ці заходи можуть дійсно покращити стан стосовно безпеки польотів, що буде сприяти більш ефективному захисту прав пасажирів міжнародних авіаційних перевезень, що здійснюються вітчизняними авіакомпаніями.

Аналізуючи вищезазначене, слід додати, що недоліки регулювання міжнародних авіаційних перевезень пасажирів потребують подальшого наукового дослідження задля пошуку шляхів удосконалення національного законодавства у цій сфері з метою покращення захисту прав пасажирів та персоналу авіаційної діяльності.

Література

1. Маркуш Д.Ю. Особливості сучасного міжнародно-правового регулювання повітряних перевезень вантажів. *Порівняльно-аналітичне право*. 2017. № 5. С. 389-391.

2. Про Державну програму авіаційної безпеки цивільної авіації: Закон України від 21 бер. 2017 р. № 1965-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1965-19> (дата звернення 12.10.2020).

3. Про затвердження Авіаційних правил України «Правила повітряних перевезень та обслуговування пасажирів і багажу»: наказ Державної авіаційної служби України від 26 лист. 2018 р. № 1239. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0141-19> (дата звернення 12.10.2020).

УДК 342.9.629 (043.2)

Куліченко Д.О., студентка,
Запорізький національний університет, м. Запоріжжя, Україна

Літвінчук Б.С., студентка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Гусар О.А., к.ю.н., доцент

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ РОЗСЛІДУВАННЯ АВІАЦІЙНИХ ПОДІЙ

Популярність повітряного транспорту постійно зростає, чому сприяє як технологічний розвиток і новітні розробки в авіаційній галузі, так і глобалізація і все тісніші зв'язки між різними країнами світу. Україна є однією з країн, які мають повний цикл проектування,

виробництва та експлуатації авіаційної техніки. В умовах інтеграції транспортної системи України до загальноєвропейського простору, з боку держави приділяється велика увага розвитку авіаційного транспорту, зокрема реконструкції аеропортів, підтримки діяльності авіакомпанії, впровадження сучасних інформаційних технологій [3, с. 123].

Незважаючи на усі процеси удосконалення повітряного транспорту, виділення бюджетних коштів для цієї галузі, досить часто трапляються авіаційні події, які не можуть залишитися без регулювання органами влади з метою з'ясування обставин таких подій. Саме тому виникає державне регулювання у сфері розслідування авіаційних подій, яким займаються уповноважені державою органи. Під державним регулюванням цивільної авіації мається на увазі створення умов для діяльності суб'єктів та об'єктів управління в зазначеній галузі у формі системи юридичних засобів. Саме за допомогою різних засобів вищі органи держави здійснюють цілеспрямований вплив у бажаному для неї напрямі.

Основні міжнародні стандарти у сфері розслідування авіаційних подій та інцидентів, на які має посилається вітчизняний законодавець, містить Конвенція про міжнародну цивільну авіацію, відома як Чиказька конвенція 1944 року та Додаток 13 до неї «Розслідування авіаційних подій та інцидентів» [4, с. 12]. Державне регулювання діяльності в галузі авіації та використання повітряного простору України полягає у формуванні державної політики та стратегії розвитку, визначенні завдань, функцій, в галузі авіації та використання повітряного простору України, застосуванні заходів безпеки авіації. Державне регулювання у сфері цивільної авіації та використання повітряного простору України здійснює центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері транспорту (Міністерство інфраструктури України). Окрім цього державне регулювання здійснює й центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики саме в галузі цивільної авіації (Державна авіаційна служба України) [1].

Варто наголосити, що саме на уповноважений орган з питань цивільної авіації та Міністерство оборони України в межах їх повноважень покладаються основні, найбільш важливі питання регулювання безпечного використання повітряного простору України. Усі авіаційні події, серйозні інциденти, надзвичайні події та пошкодження повітряних суден на землі, що сталися на території України підлягають обов'язковому розслідуванню з метою встановлення їх причин і вжиття заходів щодо запобігання таким

подіям у майбутньому, проводяться згідно з правилами та в порядку, що затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Нещодавно Кабінет Міністрів України видав постанову від 13 травня 2020 року № 417 «Деякі питання Національного бюро з розслідувань авіаційних подій та інцидентів з цивільними повітряними суднами». Національне бюро з розслідування авіаційних подій та інцидентів з цивільними повітряними суднами утворене відповідно до статті 9 Повітряного кодексу України постановою Кабінету Міністрів України від 21 березня 2012 р. № 228. Основною метою діяльності та утворення такого Бюро є здійснення технічного розслідування авіаційних подій пошкоджень цивільних повітряних суден і літальних апаратів на землі, порушень порядку використання повітряного простору [2].

Експертна установа з розслідування авіаційних подій надає висновки та рекомендації з метою запобігання серйозним інцидентам та пошкодженням повітряних суден. За результатами розслідування вона безпосередньо не приймає рішення про вину чи відповідальність юридичних або фізичних осіб, а лише надає свою експертно-правову оцінку. Окрім цього Бюро забезпечує участь у проведенні технічного розслідування на території іноземних держав, в яких сталися авіаційні події з цивільними повітряними суднами України та підготовлює висновки та рекомендації за результатами збирання, дослідження даних, що стосуються безпеки польотів. Важливим напрямком його діяльності є й участь у роботі міжнародних авіаційних організацій, сприяння розвитку міжнародних зв'язків у сфері технічного розслідування та запобігання авіаційним подіям.

Отже, Міністерство інфраструктури є вищим центральним органом виконавчої влади з питань транспорту, якому підпорядковується й Державна авіаційна служба України. Це є основні державні механізми регулювання авіаційних подій. Органи, які здійснюють регулювання у цій сфері тісно взаємодіють з іноземними державами, що сприяє більш якісному та швидшому з'ясуванню деталей інцидентів. За останні роки законодавство України в сфері розслідування авіаційних подій із цивільними повітряними суднами зазнало ряд істотних змін, спрямованих на адаптацію норм законодавства України до стандартів міжнародного права і права Європейського Союзу. Це стосується саме глибинного з'ясування причин інцидентів, які стаються на авіаційному транспорті та видання значної кількості підзаконних актів, які забезпечують регулювання розслідування подій з цивільної авіації,

які насамперед не суперечать Міжнародним договорам України в сфері авіації.

Література

1. Повітряний кодекс України від 19 трав. 2011 р. № 3392-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 48-49. Ст. 536.

2. Деякі питання Національного бюро з розслідувань авіаційних подій та інцидентів з цивільними повітряними суднами: Постанова Кабінету Міністрів України від 13 трав. 2020 р. № 417. *Урядовий кур'єр*. 29.05.2020. № 101.

3. Філіппов А.В. Розслідування авіаційних подій та інциденті: гармонізація законодавства України з Міжнародним правом і правом ЄС. *Юридичний електронний науковий журнал*. № 1. 2019. С. 193-195.

УДК 342.951:351.713 (043.2)

Лисянська Д. В., студентка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Кунєв Ю.Д., д.ю.н., професор

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ВИКОРИСТАННЯ ПОВІТРЯНИХ СУДЕН В УКРАЇНІ

Одним із аспектів нормативно-правового регулювання використання повітряних суден є безпека експлуатації повітряних суден та обслуговуючої інфраструктури.

Визначення авіаційної безпеки та безпеки польотів міститься в ст. 1 Повітряного кодексу України. «Авіаційна безпека – захист цивільної авіації від актів незаконного втручання, який забезпечується комплексом заходів із залученням людських і матеріальних ресурсів» (п. 2) ч. 1 ст. 1 зазначеного кодексу). А безпека польотів як складова частина безпеки авіації «стан, за якого ризик шкоди чи ушкодження обмежений до прийняттого рівня» [1].

Безпека польотів малих повітряних суден залежить від різних факторів, зокрема існуюча система державного регулювання діяльності цивільної авіації може не враховувати особливостей їх створення та використання, розширення кола юридичних і фізичних осіб, які беруть участь у їх створенні та використанні, розширення сфери використання цих суден, появи нових класів та категорій суден тощо [3]. Також варто зазначити, що відсутність достатнього контролю призводить до створення і використання повітряних суден